

ERZURUM 7-12 YAŞ GRUBU ÇOCUK YUVASINDA PARAZİTOLOJİK İNCELEMELER

Dr. Feyza Ayşenur PAÇ
Dr. Ahmet AYYILDIZ
Dr. Asuman GÜRAKSIN
Dr. Osman AKTAŞ
Dr. Sabahat KOT

ÖZET :

131 yuva çocuğunda tedavi öncesi direkt gaita incelemesi, tedavi sonrası ise hem direkt hem de selofan bant yöntemiyle barsak parazitleri muayenesi yapılmış olup, önceki çalışmada % 31, sonrakinde ise % 54.1 oranında parazitler belirlenmiştir.

Korunma tedbirleri ve temizliğin yetersizliğinin bir göstergesi olan parazit enfeksiyonlar, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde daha yüksek oranlarda görülmektedir.

Çocuk ve erişkinlerin ortak problemi olan parazit enfeksiyonların oranı, türü bölgenin, sosyo-ekonomik özellikleri ile olduğu kadar, coğrafi özelliklerine, de bağlı olarak değişiklikler gösterir. Erzurum yöresinde değişik dönem ve yaş gruplarında parazitolojik incelemeler yapılmıştır. Aynı bölgede zaman aşımının parazit enfeksiyonların oranına etkisini ve tedaviyle oranlardaki değişimleri incelemek amacıyla çalışmamızı planladık.

GEREÇ VE YÖNTEM :

Erzurum 7-12 yaş grubu Çocuk Yuvasında yaşamlarını sürdüren 86 erkek ve 45 kız toplam 131 çocuktan alınan materyeller parazitolojik yönden incelendi. Direkt yöntemle inceleme için lastik kapaklı penisilin şişesine alınan gaitalar aynı gün, bekletilmeden incelendi. Helminthlerin tesbiti için dışkı örnekleri serum fizyolojik ile prepare edildi. Daha sonra materyel lam ile lamel arasına konularak

x Atatürk Ün. Tıp Fak. Çocuk Sağ. ve Hast., Mikrobioloji, Toplum Hek., Dermatoloji Anabilim dallarından

bir damla Lugol solusyonu ile bir iki dakikada boyandı ve protozoon kisti yönünden incelendi. Selofan band yöntemi ile incelemede ise, çocuklar uyandıktan hemen sonra perianal bölgelerine şeffaf seloteyp birkaç kez yapıştırılıp kaldırılmak suretiyle materyel alındı ve lam üzerine seloteyp yerleştirildi. Selofanlı lamlar mikroskobun 40'lık objektifi ile incelendi.

Birinci kez yalnız direkt yöntemle tesbit edilen bu parazitoz olgularına uygun antiparaziter tedaviler düzenledi: Tablo 1

- AL— Piperazin sitrat, 75-100 mg/kg/gün, iki dozda, 7 gün
TS- Niklosamit, 500 mg lık tb.lerden yaşa göre 3-4 tb tek doz
TT- Mebendazol, 20 mg/kg, 7 gün
HN- Niklosamit, yaşa göre 3-4- tb/gün 5 gün
Gİ- Mebendazol, 20 mg/kg, 7 gün

Tablo 1: Yapılan antiparaziter tedavi ve dozları.

AL: Ascaris lumbricoides, TS: Tenya saginata, TT: Trişüris trişüra, HN: HN: Himenolopis nana, Gİ: Giardia intestinalis.

Bu tedaviden 3-4 ay sonra tüm yuva çocuklarında bu kez direkt ve selofan bant yöntemiyle yeniden parazitolojik inceleme yapıldı.

BULGULAR :

131 çocuğun antiparaziter tedavi öncesi, direkt yöntemle yapılan gaita inceleme sonuçları Tablo 2 de gösterilmiştir.

Parazit	Öğ. sayısı
HN	16
Gİ	13
AL	4
TS	3
AL-TT	2
AL-HN	1
AL-TT-HN	1
AL-HN-Gİ	1
Toplam	41 %31

Tablo 2: İlk gaita inceleme sonuçları

Tedavi sonrası ikinci parazitolojik inceleme 131 çocuk üzerinde bu kez hem direkt tetkik, hem de selofanbant yönetimi ile tekrarlandı. 71 çocukta % 54.1 bir veya birden fazla parazit saptandı. Direkt tetkik ile dışkı incelemesinde 131 çocuğun 50 sinde, selofan bant yöntemi ile incelemede 32 sinde (Enterobiasis) parazitoz belirlendi.

ETKEN	SAYI	%
EV	32	39
AL	18	21.9
Gİ	14	17
HN	12	14.6
TT	3	3.6
TS	2	2.4
EH	1	1.2

Tablo 3: Her iki yöntemle belirlenen parazitler ve yüzdeleri

EV: Enterobius vermicularis, EH: Entemeoba Histolitika

EV ile enfekte tüm vakalarda parazit selofan bant yöntemi ile belirlendi. Sadece bir vakada bu etken direkt gaita incelemesiyle de görüldü. Yine bir TS olgusunda da etken hem direkt gaita, hem de selofan bant yöntemiyle tesbit edildi.

Toplam 71 parazitoz olgusunun 50 si (% 70.4) tek helmint ile, 10 u (%14) tek protozoon ile, 6sı (% 8.4) çift helmint ile, 5 i (%7) bir protozoon ve bir helmint ile enfekte idiler. Vakaların 11 inde (% 15.4) çift etken saptandı. Bunların 7 si(% 9.8) erkek, 4 ü (% 5.6) kızdı.

Parazit	Erkek		Kız		Toplam	
EV	17	% 23.9	8	% 11.6	25	% 35.2
AL	8	— 11.2	6	— 8.4	14	— 19.7
HN	7	— 9.8	1	— 1.4	8	— 11.2
TS	1	— 1.4	—	—	1	— 1.4
TT	—	—	2	— 2.8	2	— 2.8
Gİ	3	— 4.2	7	— 9.8	10	— 14.8
HN-AL	1	— 1.4	—	—	1	— 1.4
HN-EV	2	— 2.8	—	—	2	— 2.8
AL-EV	—	—	1	— 1.4	1	— 1.4
AL-TT	—	—	1	— 1.4	1	— 1.4
TS-EV	—	—	1	— 1.4	1	— 1.4
Gİ-EV	3	— 4.2	—	—	3	— 4.2
Gİ-AL	1	— 1.4	—	—	1	— 1.4
HN-EH	—	—	1	— 1.4	1	— 1.4
Toplam	43	60.3	28	39.3	71	100

Tablo 4: Parazitoz olgularının etkenlere ve cinse göre dağılımı.

TARTIŞMA :

Erzurum yöresinde çeşitli dönemlerde ve değişik gruplarda parazitolojik incelemeler yapılmıştır. 1972 yılında Erzurum İlkokul çocuklarında yapılan bir incelemede parazitoz oranı erkeklerde % 58.6, kızlarda % 41,4 olarak belirlenmiştir (5). Erzurumda 1938 yılında Merkez Yetiştirme Yurdu 10-14 yaş grubu öğrencilerinde direkt gaita incelemesi ile % 55.7 oranında parazitoz bulunmuştur(8).

1973 de Adana'da yapılan bir çalışmada parazitoz sıklığı % 38 (1), 1974-1979 yılları arası Hacettepe Hastanelerinde ise % 28-30 bulunmuştur (7). Bizim çalışmamızda birinci kez ki çalışmada parazitoz oranı % 31, ikinci kez de % 54.1 dir.

Çalışmamızın tedavi öncesi grubunda direkt gaita incelemesiyle parazitoz oranı % 31 olmasına rağmen tedavi sonrası aynı yöntemle bu oran düşmesi beklenirken % 38,1 olarak bulunmuştur. Enterobius vermicularis'in yumurtlarını perianal bölgeye bırakma özelliğinden ötürü direkt tetkikte görülmesi nadir olup asıl selofan bant yönteminde görülür. Bu yöntemi de katarsak tedavi sonrası parazitoz oranımız % 54.1 e çıkmaktadır. Tedavi sonrası bu oranın, artması, selofan bant yönteminin çalışmaya katılmasının yanısıra, toplu yaşamın sürdürüldüğü bu yerde verilen tedavinin uygun ve yeterli kullanılmamasına, hijyenik koşulların ve korunma tedbirlerinin yeterli olmaması nedeniyle yeniden enfeksiyon alınmasına bağlıyabiliriz. Ayrıca birinci direkt tetkikte parazit tesbit edilemediği halde ikinci çalışmada parazit belirlenen olgular %17 oranındadır.

Tüm sosyo-ekonomik ve yaş gruplarını enfekte edebilen EV özellikle geceleri anal bölgede kaşınma, uykusuzluk, perianal, perineal irritasyonu gibi semptomlarla kişi ve çevresinde sosyal problemlere neden olmaktadır. Toplu yaşamın sürdürüldüğü yerlerde EV özel önem arzeder ve 3-4 ayda bir tedavinin tekrarı zorunludur.

1983 te Erzurum'un kent, kırsal ve gecekondu bölgelerinde selofan bant yöntemi ile yapılan parazit taramasında EV oranı % 39.2 bulunmuştur (9). Leloğlu'nun çalışmasında bu oran % 1-2 dir (3). Van'ın Özalp ilçesine bağlı Saray köyünde direkt tetkikle EV ye rastlanamamıştır(2). Aynı yöntemle Baydal Adana'da yaptığı çalışmada % 2 EV ye rastlamıştı(1). Merdivenci bu oranı selofan bant yöntemi ile % 41, Saygı Sivas'ta % 43.2 bulmuştur(4,6). Bizim çalışmamızda da birinci kez direkt yöntemle incelemede EV hiç belirlenmemişken, ikinci kez selofan bant yöntemi ile % 24.4 olarak bulunmuştur. EV ye ait oranlardaki bu farklılıklar selofan bant yönteminin tanıdaki önemini vurgulamaktadır.

Serimizde ikinci sıklıkta görülen askariasis tüm parazitlerin % 21.9 unu oluşturmaktadır. Okul öncesi ve erken okul çağı çocuklarında daha yaygın olan bu parazit ılıman iklimlerde daha fazla görülmekle birlikte dünyanın her tarafında yaygındır. Erzurum'da önceki bir çalışmada % 38.9 oranında AL belirlenmiştir. (8) Elazığ Harput çocuk yuvasında bu oran % 9.8 dir (10).

Yeryüzündeki prevalansı % 0.5-18 arasında değişen giardiasis % 11(10), % 10.6 (8), % 26.2 (5) olarak belirlenmişken biz bu oranı % 10.6 bulduk. Giardiasis tedavi önce ve sonrasında aynı bireylerde devam ediyordu.

Bu çalışma bize grup yaşamının sürdürüldüğü yerlerde hijyen şartlarının çok iyi düzenlenmesi ve antiparaziter tedavinin belli aralıklarla eradikasyona kadar sürdürülmesi gerektiğini göstermiştir.

SUMMARY :

Parasitological Study of Erzurum Orphanage

In this study, intestinal parasites were examined by stool specimens and stotch tape preparations in 131 orphanage children. Prior to treatment 31% of children had intestinal parasites examined by direct method. The second examinations by direct and stotch tape methods revealed 54.1 % parasites.

KAYNAKLAR :

- 1- Baydal K, Küçükbahar M, Akyol B: Adana'da iki ilkokulda parazitolojik ve Bakteriolojik yönden yapılan dışkı incelemesi ve sonuçları. Türk Mikrobioloji Cemiyeti Dergisi, Cilt,3, sayı 1, s. 36-38, 1973.
- 2- Çalışkan C: Van ilinin Özalp ilçesine bağlı Saray köyünde barsak parazitleri üzerine bir araştırma. Türk Mikrobioloji Cemiyeti Dergisi. Cilt 5, Sayı 4: 121-125, 1975.
- 3- Leloğlu S; Öğütmen R: Erzurum ve Çevresindeki barsak helmintleri üzerinde araştırmalar. Sağlık Dergisi, Cilt 11, Sayı 3-4: 83-90, 1981
- 4- Merdivenci A, Mutlu H: Çocuklarda selofan bantlı lam metodu ile EV infeksiyonu araştırmaları. Cerrahpaşa Tıp Bülteni, s: 125, 1972.
- 5- Saygı G, Öğütmen R: Erzurum ilkokul çocuklarında kopro-parazitolojik bir araştıma. 15. Türk Mikrobioloj Kongresi, 28-30 eylül 1972, Ankara
- 6- Saygı G, Kıranyaz G: Sivas Tıp Fakültesi parazitoloji labratuvarında ilk altı ayda saptanan parazitolojik incelemeler. Türk Mikrobioloji Cemiyeti Dergisi Cilt 11, Sayı 3-4: 83-90, 1981.
- 7- Sellioglu B, Özcan K: Hacettepe hastanelerinde 1974-1979 yılları arasında incelediğimiz dışkı örneklerinde barsak parazitlerinin dağılımı. Mikrobioloji Bülteni Cilt 14 Sayı 3 S: 235-240, 1980.
- 8- Tuncel E, Tuncel Ş, Ayyıldız A: Erzurum Merkez Yetiştirme Yurdu öğrencilerinde kopro-parazitolojik bir araştırma. Atatürk Ün. Tıp Bülteni Cilt 15, Sayı 1 S: 53-58, 1983.
- 9- Tuncel Ş: Tıp Fakültesi eğitim sağlık ocağı bölgelerinde kent, kır ve gecekondul ilkokul öğrenciler de kopro-parazitolojik bir araştırma. Bilim Uzmanlığı tezi, Erzurum, 1982.
- 10- Yılmaz M, Ay S, Aşçı Z, Kılıç SS: Harput Çocuk Yuvası 6-12 yaş grubu çocuklarında parazitolojik incelemeler. İnfeksiyon Dergisi Cilt 2, Sayı 3, S: 297-302, 1988.